

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ II ПОЛ. XIX СТ.»**

Ступінь освіти	<u>бакалавр</u>
Освітня програма	<u>Українська мова та література</u>
Тривалість викладання	<u>7,8 чверть</u>
Заняття:	<u>Весняний семестр</u>
лекції:	<u>1/2 години на тиждень</u>
практичні заняття:	<u>1 година на тиждень</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Кафедра, що викладає

Філології та мовної комунікації

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4743>.

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «035-21-1»

Викладач:

Ромас Людмила Миколаївна

Доцент, канд. філол. наук, доцент кафедри філології та мовної комунікації

Персональна сторінка

E-mail: Romas.L.M.@nmu.one

1. Анотація курсу

Програма навчальної дисципліни «Історія української літератури II пол. XIX ст.» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра. Курс має на меті поглибити і систематизувати знання про суспільно-історичні умови розвитку української літератури II половини XIX століття.

2. Мета і завдання курсу

Мета курсу «Історія української літератури (II пол. XIX ст.)» – формування у студентів 2-го року навчання за спеціальністю «Українська мова та література» знань про літературну діяльність найвизначніших письменників зазначеного періоду, їх роль у літературному процесі, загальні тенденції розвитку вітчизняної літератури, зумовлені комплексною взаємодією різних художньо-естетичних течій. Курс дисципліни має на меті сформуванню знання про ідейно-естетичні, художньо-стильові засади прозових та поетичних творів української літератури II пол. XIX ст., уміння застосовувати різноманітні – традиційні та експериментальні – прийоми поетикального аналізу доробку письменників цього періоду; усвідомлення студентами значення набутку української літератури II половини XIX ст. як окремого етапу в історії національного письменства.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

3. Результати навчання

Знати суспільно-історичні умови розвитку української літератури II половини XIX століття, стан тогочасної національної освіти, науки, культури. Виявляти зв'язок української літератури II половини XIX століття з європейським літературним життям.

Знати основні риси української літератури II половини XIX століття, основні напрямки тенденції, стилі, творчі методи.

Володіти відомостями про історію написання творів, їх життєву основу, зміст, уміти застосувати різні методи літературознавчого аналізу під час їх інтерпретації.

Уміти виділяти творчі індивідуальності кожного митця, представника цього періоду літературного процесу, порівнювати різні літературні явища і на основі вагомих аргументів робити власні висновки.

Визначати жанрові ознаки, проблематику та художні особливості літературно-художнього твору, аналізувати текст у єдності змісту і форми (композиція, сюжет, образна система), користуватися літературознавчою термінологією.

Уміти визначати місце митця в літературі, вказуючи на оригінальність та актуальність його творчості, застосовувати новітній інструментарій при вивченні літературних творів II половини XIX століття.

Виробляти та відстоювати власну позицію під час вивчення літератури II половини XIX століття, здійснювати дослідження окремої літературознавчої проблеми шляхом ведення дискусії.

4. Структура курсу

Лекції

1. Історико-культурний контекст літературного процесу II пол. XIX століття.
2. Розвиток реалізму в українській літературі II пол. XIX ст., його напрями та методи.
3. Творчість І.С. Нечуя-Левицького.
4. Українська реалістично-психологічна проза II пол. XIX ст. Творчість Панаса Мирного.
5. Борис Грінченко – носій української національної ідеї.

6. Новий етап розвитку української поезії (80-90-ті рр. XIX ст.).
7. Ідейно-політична доктрина й художницьке бачення дійсності Павла Грабовського.
8. Іван Франко.
9. Театр корифеїв.
10. Особливості літературного процесу кінця XIX – початку XX століття.

Практичні заняття

1. Суспільно-історичні передумови та художньо-стильові тенденції української літератури II пол. XIX ст.
2. Художні пошуки прози Івана Нечуя-Левицького.
3. Український соціально-психологічний роман. Творчість Панаса Мирного.
4. Літературно-публіцистична творчість Павла Грабовського.
5. Реалістична проза Бориса Грінченка.
6. Естетичне та художнє розмаїття творчості Івана Франка
7. Традиції та новаторство української драматургії II пол. XIX ст. Театр корифеїв.

5. Технічне обладнання та програмне забезпечення

Технічні засоби навчання:
Персональні комп'ютери;
Дистанційна платформа MOODLE.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		**Бонус	Разом
	*Відповіді на практичних заняттях	Контрольна тестова робота		
30	42	23	5	100

* При несвоєчасному складанні тем практичних занять максимальна оцінка знижується на 2 бали.

** Бонусні бали нараховуються за регулярне відвідування занять (не більше двох пропусків без поважних причин за всіма видами занять) та наявність конспекту лекцій.

Теоретична частина оцінюється за результатами здачі контрольної роботи, яка містить 3 питання та передбачає розгорнуті відповіді на них.

Практична частина оцінюється за результатами відповідей на практичних заняттях та результатами контрольної тестової роботи, яка містить 23 запитання.

Для підвищення оцінки (якщо було більш ніж 2 пропуски занять) **на 5 балів** здобувач вищої освіти може виконати та захистити презентацію з будь-якої теми лекцій з дисципліни

«Історія української літератури II пол. XIX ст.», або обрати тему самостійно (після попереднього узгодження з викладачем).

Якщо студент не отримує позитивну оцінку за поточними заняттями, він має підготуватися до іспиту за списком питань, розміщених на платформі MOODLE.

Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань, на які треба дати розгорнуті відповіді.

Якщо студент отримав оцінку нижче 60 балів, або прагне поліпшити оцінку, він готується за списком питань до заліку, який розміщений на платформі Moodle.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

3 питання по 10 балів з розгорнутими відповідями на них.

10 – максимальна кількість балів, нараховується за правильну, повну (наведено приклади) та конкретну відповідь (еталонну) на запропоноване питання.

8 балів - відповідь правильна, наведено приклади, але забагато інформації, яка опосередковано відповідає суті питання;

6 балів - відповідь правильна, але забагато інформації, яка не відповідає суті питання;

4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

2 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів – відповідь невірна.

6.4. Критерії оцінювання практичної частини

Відповіді на практичних заняттях.

Максимальна кількість балів – **42**, де кожне практичне заняття оцінюється балом 6.

Контрольна тестова робота.

23 тестових завдання з чотирма варіантами відповідей, кожна правильна відповідь оцінюється **1 балом**, (23 бали).

Також студент може отримати **5 балів бонусів** за систематичне відвідування занять та активну участь в обговоренні питань, що входять до планів практичних занять.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». <https://inlnk.ru/xvgyx> У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту і завчасно.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1 Базові

1. Історія української літератури XIX століття у 2 кн. За ред. академіка М. Г. Жулинського. Кн. 2. Київ : «Либідь», 2006. 710 с.
2. Історія української літератури XIX століття: У 3 кн. Кн.3: Навчальний посібник / За ред. М.Т. Яценка. Київ : Либідь, 1997. 432 с.
3. Історія української літератури XIX ст. (70–90-ті роки): У 2 кн.: За ред. О. Д. Гнідан. Київ : Вища школа, 2002. Кн.1. 575 с.

8.2. Додаткові

1. Абрамова І. Національний код героїв прози І. Нечужа-Левицького. *Вісник ЗДУ*. 2004. № 2. С. 5–10.
2. Александрова Г. Борис Грінченко: рецепція «другорядних» українських письменників. *Слово і Час*. Київ : Фенікс, 2013. № 12. С. 74–82.
3. Богданець-Білокаленко Н. Біографічні нариси Бориса Грінченка як джерело вивчення історії української літератури XIX ст. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 5. С. 38–41.
4. Вертій О. Народні джерела національної самобутності української літератури 70–90-х років XIX століття. Суми : Собор, 2005. 486 с.
5. Винник К. Символіка назв повістей Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами». *Вісник ЗНУ. Філологічні науки*. Запоріжжя, 2005. № 1. С. 31–34.
6. Гнатюк М. Франкова концепція національної літератури та її регіональних особливостей. *Слово і Час*. 2016. № 8. С. 24–29.
7. Дисак Ф. Павло Грабовський і питання національно-духовного відродження України. *Дивослово*. 2014. № 9. С. 44–46.
8. Євшан М. Юрій Федькович в світлі нових матеріалів. Критика. Літературознавство. Естетика. Київ, 1998. 224 с.
9. Єсипенко Д. Повісті Бориса Грінченка «Серед тихої ночі» та «Під тихими вербами» : історія текстів і тексти в історії. Київ : Наук. думка, 2015. 160 с.

10. Єсипенко Д. Ливанський кедр на вітрах історії. Літературна творчість Бориса Грінченка у критиці ХХ ст. *Дивослово*. 2013. № 12. С. 22–27.
11. Єсипенко Д. У пошуках справедливості: архівні свідчення про звільнення Бориса Грінченка із Чернігівської губернської земської управи. *Слово і Час*. 2016. № 7. С. 95–105.
12. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. Київ : Акаемвидав, 2006. 504 с.
13. Камінчук О. Художні тенденції романтизму і просвітництва в поезії Бориса Грінченка. *Слово і Час*. 2013. № 12. С. 67–74.
14. Козлов Р. Хронотопіка Франкових драм: теорія, практика, інтерпретація : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 352 с.
15. Марко Вовчок. Життя і творча діяльність. Марко Вовчок як перекладач (Ж. Верна, Г. К. Андерсена, А. Е. Брема). «Народні оповідання; продовження теми народного життя в повісті «Інститутка». Бібліотечка «Дивослова». Київ. 2018. № 2/3. С. 78–85.
16. Неборак В. Іван Франко: вершини і низини (інтерпретації вибраних віршів, циклів і поем зі збірки «З вершин і низин»). Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 224 с.
17. Приходько І. Українська ідея в підтексті творів Олекси Стороженка. *Вивчаємо українську мову та літературу: науково-методичний журнал*. 2017. № 31/32. С. 11–16.
18. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до модерної реальності. Київ : Просвіта, 2012. 1088 с.
19. Літературознавча енциклопедія: [у двох томах]. Т. 1 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія». 2007. 608 с.
20. Літературознавча енциклопедія: [у двох томах]. Т. 2 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія». 2007. 624 с.
21. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : ВЦ «Академія». 2007. 752 с.

РЕСУРСИ

1. Дніпровська міська бібліотека <http://www.library.dp.ua/>
2. Науково-технічна бібліотека НТУ «Дніпровська політехніка» <http://lib.nmu.org.ua/>
<http://lib.nmu.org.ua/> <http://metod.kart.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – Режим доступу:
<http://www.nbuv.gov.ua/>